Ч. 121. (620). Львів, пятниця дня 8. червня 1917. Рік III.

УКРАЇНСЬКЕ СЛОВО

Ціна примірника 10 сот. На провінції 12 сот. В окупованих територіях 4 коп.

політична, економічно-суспільна й літературна часопись. (Редакція: Руська ч. 3). Виходить що дня рано кромі понеділка.

Умови передплати у Львові:	
На рік	24·— К.
„ півроку	12·— „
„ чвертьроку	6·— „
„ місяць	2·40 „

В краю і державі:	
На рік	32·— К.
„ півроку	16·— „
„ чвертьроку	8·— „
„ місяць	2·70 „

За границю:	
В Німеччині	37 мар.
В Америці	11 дол.
В инших державах	34 фр.

Соціялїстичний зїзд в Штокгольмі.

В Штокгольмі ведуть ся вже від кільканайцяти днів переговори між голяндсько скандинавським виділом соціялістичним а поодинокими соціялістичними делеґаціями воюючих держав. Досі відбули ся переговори з соціялістами австрійсько-німецькими, угорськими і чеськими. Тепер відбувають ся конференції з соціялістами Німеччини. Сі конференції мають бути тільки приготовними нарадами до загальної конференції соціялістів воюючих і невтральних держав, яка визначена десь на половину червня. Чи однак до сеї загальної конференції прийде, ще велике питане.

В краях коаліції глядять від самого початку дуже підозріло на сю соціялістичну акцію, уважаючи її німецького інтриґою. Соціялісти французькі довго застановляли ся над тим, чи взяти участь в конференції. Остаточно порішено вислати своїх відпоручників до Штокгольму. Так теж, коли президент міністрів Рібо виступив дуже енерґічно проти участи французьких соціялістів в конференції і заповів, що правительство не видасть їм пашпортів на виїзд до Штокгольму. Така заява президента міністрів була несподіванкою. Чи французьке правительство витриває на своїм становиську аж до кінця, се доперва покажеть ся. Можливо, що ситуація виясвить ся в той спосіб, що замість проектованої тепер конференції, прийде до загального зїзду соціялістів в Росії, до чого почин хоче дати. Рада робітників і жовнірів.

Чи візьмуть участь в штокгольмській конференції соціялісти англійські, також ще не зовсім певне.

З одного боку доносять, що анґлійське правительство зголило ся на виїзд соціялістичних делеґатів з Анґлії до Штокгольму, а з другого боку кажуть, що анґлійські соціялісти дістали пашпорти тільки до Петрограду, а не до Штокгольму. Представники анґлійської Партії Праці, котра есть неначе урядовим робітничим сторонництвом в Анґлії і має своїх представників в кабінеті, заявляють, що їдуча до Росії, вступлять вправді до Штокгольму, але тільки на те, щоби конферувати з шведськими, а не з німецькими соціялістами.

Штокгольмська конференція, хоч годі її недоцінювати, не принесе мабуть сподіваного успіху.

Буджетова провізорія.

З приводу внесеної правительством до парляменту буджетової провізорії, пише „Zeit“:

„Правительство внесло предлогу про буджетову провізорію, котра містить головно повновласть до побирань в найблизшім півріччю державних доходів і до роблення видатків. Є се повновласть in blanco на буджет без чисел. Долучені до предлоги поясненя кажуть, що з приводу повстаючих звідси трудностий в оцінюваню доходів і видатків, неможливо було досі виробити певний буджетовий прелімінар.

Для успокоєня совісних фінансістів додана увага, що „в ході є всі вступні праці для частинних буджетів кождого поодинокого ресорту“. Мусимо зазначити, що ані та успокоююча увага, ані попередна заява буджету без чисел для нас не зрозуміла. Коли можливо випрацювати частинні буджети, то можливо також зложити з тих частий цілий буджет. Замість бути в ході, та праця повинна бути вже готова.

Парляментам всіх воюючих держав предкладаєть ся звичайні буджети, також на Угорщині було так в часі всіх трех літ війни, а безперечні трудности в оцінці доходів і видатків ніде не були причиною до зрезиґновання з подрібного буджету.

Подробиці властивих воєнних видатків може усувають ся з під публичного оголошеня, тут можуть бути покищо вказівкою числа воєнних позичок. В наших краях, а також в Німеччині, пересічні воєнні кошта і періодичний їх зріст подавало ся правильно до відома парляментів. Але щоби навіть числа цивільних ресортів отечувати тайною, се австрійський унікат.

Годі поняти, для чого „вступні роботи“ до уложеня буджету не покінчено перед отворенем парляменту. Припустім навіть, що се було неможливо, то все таки можна було найблизший піврічний буджет випрацювати на основі попередного. Ліпші недокладні і приближні числа, як жадні. Хоч минувшого року не було парляменту, то треба припустити, що був буджет, коли не для публичної конституційної [illegible] і адміністраційного порядку. Навіть давна абсолютна Росія оголошувала правильно свої річні буджети. Австрія, через три літа без парляменту, реґулювала своє буджетове господарство при помочи § 14, не оголошуючи чисел буджету.

Тих чисел нема і тепер. Чи треба сильнїйшого доказу, як потрібний був поворот до конституційного стану?“

З Комітету помочи для виселенців.

Український Краєвий Комітет помочи для виселенців у Львові подає до відома, що після рескрипту Президії ц. к. Намісництва з дня 26 мая 1917 ч. 12.084/п. р., зарядило ц. к. Міністерство внутрішних справ рескриптом з дня 15. мая 1917 ч. 16.668, щоби рівнож воєнних виселенців, які добровільно утікли або примусово зістали евакуовані і перебувають в політичних повітах: Рава Руська, Жовква, Львів повіт, Львів місто, Рудки і Турка, приняти в державну опіку і виплатити їм виселенчу підмогу від 16. мая 1917.

По думці уступу VIII. рескрипту ц. к. Міністерства внутрішних справ з дня 30. падолиста 1916 ч. 60.745, ограничена є державна опіка в наведених повітах тільки на цілком убогих утікачів воєнних і евакуованих, котрі вже від довшого часу в спосіб вдоволяючий є там приміщені.

За Український Краєвий Комітет помочи для виселенців у Львові Ал. Кмицикевич, голова.

Війна.

Битва серед бурі.

Berl. Tagblat приносить інтересний опис останніх боїв на італійськім фронті.

Женемо в самоході з позиції на позицію. Нагальна буря раз-в-раз вдаряє в наш поїзд з такою силою, що здаєть ся, за хвилю впадемо на котрімсь закруті серпентин в пропасти Красу. Грубозернистий порох тне міліонами шпильок наші лиця. Всі жовнірі, котрих стрічаємо, убрали ся в охоронні окуляри і старають ся вдержати ся на ногах проти вітру, відвертаючи ся плечима. Буря гуде в цілій силі над нами, получена з гураґанним огнем над Сочею. Хвилями кидає нам вітер гарматний гук майже в ухо, хвилями приголомшує його зовсім. Потрясеня воздуха, викликані тількадневною битвою, спричинили бурю, а може й відворотно титанічний вихор приневолює хвилями ті сотки гарматних пащ до мовчаня. Жорстокости новочасної битви змішали ся з борбою природи, збуреної до глибини.

На горі Кук і Монте Санто, де з висуненої позиції глядимо на потріскані і пусті отвори вікон в Гориції, на Файті Гріб, маємо враміне, що находимо ся на місяци. Кратер коло кратера. Що-йно тут я зрозумів, що значить гураґанний огонь. Анґлійсько - французький фронт прийшов в поміч італійському. Франція достарчила величезну скількість летничих апаратів всіляких типів. Але, між дванацятьма пільотами, яких зістрілено в часі мойого побуту між Плявою а Костанєвіцою, був лише один Француз. Мабуть Франція, що потерпіла великі втрати в летунах в цвітни і маю, позичає їх собі від Італії. Анґлія, під якої напором, розпочала ся та битва, достарчила гармат. Історію о 52 цм. гарматах на тім фронті назвати треба леґендою, але досить й тих калібрів, які є зн. 24, 30, 35 і 38 цм. Крім маси екразитових ґранатів, працює італійська артилерія ґазами. Тому не лише жовнярі на фронті, але й найдальші команди уоружені є в ґазові маски. В страшний спосіб вдаряє гураґанний огонь в перші австрійські лінії. Вже по годині є рови зовсім засипані, а між еспанськими кізлами і засіками, отвирають ся широкі улиці для італійських наступаючих військ. Телефонічні получення перервані, а лучність удержують на старинний спосіб скоробігні. Італійська артилерія перевисшає вправді скількістю австрійську, натомість ся остання стріляє більше прецизно.

Величезні маси стали перерізують воздух і перехрещують ся в горі. Залога ровів находить ся в часї гураганного огня в підземних каверках, які є виковані або в скалі, або глубоко вкопані в земли. Італійці кидають в рукопашній борбі ручні ґранати, котрі вистарчають, щоби оголомшити і обезсилити, а також і ґранатові рури, що виглядають як втятий кавалок ґазової рури, вкінци на китайський спосіб піратів бомби з воняючим ґазом. Крім того уживають спеціяльних петард. Подібні вони до електричних ліхтарок, не вибухають в наслідок удареня, але щойно тоді, коли хтось через цікавість хоче їх оглянути, тріскають в руках. Австрійські жовнярі боронять ся ножами і подовгастими ручними ґранатами, подібними до качана кукурудзи. З Каверн зустрічають неприятеля скорострільи і огневі апарати. Дуже часто наступаючі італійські відділи перебігають коло маскованих каверн і нараз витаєть ся їх огнем з заду.

Супроти нової воєнної тактики стрілецькі рови втратили свою вартість. Каверни й протинаступи рішають о перебігу боїв. Здержали вони дотепер італійські наступи мимо чисельної переваги неприятеля. Так пр. на відтинок двох кільометрів з обох сторін Розенталю проти узгірей 171. 126 і 174 пішло до приступу шість бригад, іменно бригада „Лямбро“, „Тарантелї“, „Ре“, „Емілія“, „Мессіна“ і ще одна невідомого імени. При тих масових наступах є прямо потворні втрати. Щоби підкріпити духа наступаючих, ужито тут російського способу гоненя жовнярів до наступу огнем скорострілів.

Проти національних відділів у війську.

ШТОКГОЛЬМ. „Газета Польська“ в Москві містить слідуючу телеграму петроградської Аґенції з Ревля:

... Рада жовнірських і робітничих відпоручників в Ревлю, зваживши що поділ армії після народностий на національні відділи викличе і в части вже викликав незгоду між жовнірами ріжних народностий, як також з огляду на те, що компльктоване естонських батальонів хибно є уважане за привілей жовнярів Естонців, належить їх проте уважати за контрреволюційні змагання буржуазії, прямує до того, щоби сіяти незлад, уважає конечним розвязати естонський полк в межах естонської губернії, як також близько задів фронту, згідно з вказанями кріпосного штабу. Творене національних батальон'в не є бажане.

З російської України.

„Киевская Мысль“ з 11. с. м. доносить: В Києві відбули ся дводневні збори педаґоґів і українських діячів, на яких обговорювано питане заведеня науки в українській мові в низших народних школах. Всі бесідники заявились за зукраїнщенєм народного шкільництва, не годились тільки що до часу і способу, коли і як те шкільництво зукраїнщити. Коли одні домагались завести зараз українську мову по народних школах, то другі дораджували постепенне і обережне її введене. Остаточно ухвалено завести виклад в українській мові в сільських початкових школах від початку будучого шкільного року від першої ґрупи і за згодою місцевого населеня. В першу чергу українська мова буде заведена там, де населене чисто українське. Для приготованя учительського персоналу поробить ся такі заходи: Не пізнійше як 28. н. ст. мая відкриєть ся у Києві інструкторські курси з числом слухачів 70 людей. Курси будуть компльктувати ся особами, котрі з одного боку добре знають українську мову і літературу, а з другого мають достаточний педаґоґічний досвід і користують ся авторітетом у педаґоґічнім світі. Приготовані таким робом інструктори станутЬ керманичами повітових курсів для народних учителів. Таким чином з початком шкільного року перші ґрупи початкових шкіл будуть забезпечені учительським персоналом, вповні приготованим для викладу в українській мові. Задумано також в учительських інститутах і семинаріях утворити катедри українознавства і тепер вже підібрати кадру необхідних учителів, які могли б узяти участь як керманичі інструкторських курсів.

Що до заведеня викладу в українській мові в міських школах, ухвалено подрібно розглянути се питане на найблизшій нараді.

Той самий дневник („Киевская Мысль“) доносить також про подібні збори в Проскурові, де рівнож порішено завести українську мову в народних школах.

„Рѣчь“ повідомляє, що на зборах харківського повітового земства принято таку резолюцію: „Від осени будучого року в перших класах шкіл почати науку в українській мові; визначити необхідні засоби на придбане підручників в українській мові; просити Земську Управу покликати учителів, які знають українську мову; заснувати в літі курси для підготовленя учителів до науки в українській мові; виасиґнувати на се 7250 рублів та просити міністерство просвіти, щоби воно зі своєї сторони виасиґнувало необхідні на сю ціль суми.

На київських нарадах виступали деякі бесідники проти негайного введеня української мови в народних школах головно задля недостачі відповідних підручників, а коли їм вказувано, що такі підручники можна дістати з Галичини, вони боронились так: „Галицька мова для нашого краю не надаєть ся зовсім. Селяни не розуміють сеї мови. Поспіхом і введенем галицької мови можна здискредитувати українізацію, бо виклад на сій мові може викликати нарікання населеня і відтрутити його від школи“. На се відповідає „Нова Рада“ з 15. мая с. р., вказуючи на те, що той страх перед „галицизмом“ є зовсім безпідставний, бож літературна галицька мова опирає ся переважно на таких світилах, як Шевченко, Марко Вовчок, Куліш, Квітка, Грінченко і ин. Що мужики з обох заборів добре розуміють ся, про се можуть посвідчити найкрасше салдати, що бували в Галичині.

Шукаймо нових жерел доходу!

Пишуть нам з міста: Під теперішню пору намножило ся у нас так багато ріжнородних видатків, що необхідна річ оглянути ся за новими жерелами доходу.

Побіч удержаня хати маємо ще ось які видатки: 1) Українські Січ. Стр. 2) Фонд інвалідів Українських Січ. Стр. 3) На Захист для сиріт. 4) На удержане шкіл у нас. 5) На Волинські школи. 6) На удержане Захоронок. 7) На Фонд народної оборони. 8) На Червоний хрест. 9) На портрет для Івана Франка. 10) На ріжні товариства. Тяжко вичислити всі потреби, тому я обмежилась лиш до найважнійших, до нашего істнованя конче потрібних, над котрими мовчки перейти годі і підпомогти їх треба конче.

Доси всі видатки покривали ся з платні мужів. Поки середники до жатя були дешевші, а бічні видатки менші, платня їх сяк-так вистарчала на відповідне вiдживлене родини і на одіж.

А нині?... От ліпше перейдім лиш по місті, найкрасше рано, як наші мужі виходять до своїх звичайних занять і гляньмо на їх сумні поблідлі лиця та пригорблені стаґі. Одіж на них якоїсь непевної краски, найчастійше зеленковата. Бічні кешені верхньої одіжі опинились вже на переді, бо треба було далеко попереш[и]вати ґузики, щоб не лежала як мішок. Штани в долині або вистріпані, або заложені і наслідком того короткі. Чоботи майже у кождого полатані, а накрите голови мабуть ще з перед війни і не соромлять ся того, та й чогож соромити ся, атже то убожество не з їх вини, бо працюють, при нинішнім браку людий робучих, певно в двоє більше чим перше.

Та годить ся поглянути і на наші пані, найкрасше по полудни, коли виходять до товариств, не так для дійсної праці, як для розривки, або на прохід. Лиця їх також бліді і помарнілі, але у кождої з них на голові модний, відповідний до сезону капелюх, у кождої при ковнїрі і рукавах по одній або й дві ришки, бо одна на вперед другої хоче показати, що вона ліпша ґаздиня, бо більше зуміє заощадити.

Дальше у кождої є модна загортка, широка а коротка сукня, прозорі пончішки, з високими холявами і обцасами черевики або мешти і чого там ще нема, щоби прикрасити голову, лице і цілу стать!

Все те пожирає львину часть платні мужа, бо крім тих грошей, що мужі згори призначують на одіж, майже кожда з них бере ще значну часть з тих, що призначені на харч і уважає те за свою ощадність. А знаю много таких пань, що їм на один сезон потребують найменше три капелюхи і стільки модних суконь, бо на торг треба иньшої сукні і иньшого капелюха, до товариства знов иньшої сукні і капелюха, чого то потреба до театрів, на вечерки, фестини і равти об тім і не згадую.

Ощаднійші пані перерабляють старі сукні на модні, бо не модної сукні, хоть вона булаби в найліпшім стані, жадна з них не вбере. Менше ощадні справляють нові і не в голові їм те, що ціна матерій в десятеро зросла. „Мені муж не дає много на одіж“, говорила мені жінка урядника, „бо наша платня невеличка, але я заощаджу собі одного місяця 30 корон, другого 40 корон і вистарчає мені на все“. Дійшло до того, що в нинішнім воєннім часі всі ліпші львівські кравчині мають позамовлювану роботу вже на три місяці наперед. Як хто в те не повірить, а повірити тяжко, бо чейже кравчині на війну не забрали, най лиш спитає ті пані що сего року в маю давали кравчиням роботу, а пересвідчить ся, що то не пустомельство. Але наслідком тої „ощадности“ як і безмежної дорожнечі урядничі родини прямо голодують, а коли згадаємо на те, що з такою нуждою прибитого людства мусить вийти слабше, менше відпорне потомство, то стане нам ясно, що ми дійшли вже до краю.

Я запитала би ще тих наших пань, що не мають дрібних дітий, чи не могли би вони в теперішних тяжких часах, в яких загальна ощадність конечна, обійти ся без слуги? Чи злаждене скромного обіду і сяке таке упорядковане хат вимагає так много труду, щоб зате платити місячно 100—120 корон найменше, бо чейже харч і платня слуги стільки винесе?...

Тому перед кождою більшою народною потребою, замість ухвалювати бездушно на взір наших сусідів день цвітів, ходжене від хати до хати за збіркою або волочити ся по вулицях з пушками та видирати від своїх мужів послідний гріш, що їм ще в кишени остав ся та ще вичепурювати і заправляти до того малі дівчата, чи не красше було би ухвалити, що в наслідок такої а такої народної потреби не справимо собі на той час нової модної одежі ні капелюхів, не носити мемо тих преріжних витребеньок, не перерабляти мемо суконь, а заощаджений таким чином гріш ужиємо на потрібну народну ціль і на поправу харчу для родини. Чи не красше взяти ся самій хоть на місяць — два до роботи, а ощаджені гроші за удержане слуги ужити на народні потреби? Ось такі і тим подібні ощадности могли би ми при добрій волі завести хоть на час війни. Я знаю, що більшість пань не згодить ся з моїми поглядами, але се не може здержати мене, щоб я їх не висказала, „бо время люте“, а ми вже дійшли до краю.

(Жінка урядника).

ПОРА
відновити передплату!

ЮРІЙ КМІТ.

Згадка.

Помер „пан“, себ то поміщик, одного гірського села. В день похорону трубів від раннього рана тартак протяжним, жалібним голосом, який стелив ся далеко й широко та скликав цікавих. Зїзжають ся повози, висідають пані й панове, чорно позбирані; сходять ся й селяни; стоять по дорозі, на подвірю і згадують дещо з житя померлого; видко теж значні гуртки, що не наближують ся до двора, лише з обдалека приглядають ся всьому. Між сими гуртками ведеть ся пильна розмова.

— Вирипули люди з Двинячого, Соколік, Тарнівци, лиш наші з боку ся дивлят.

— Машинка за житя ни плакала, ай ми плакали з процисах, а типир вона трубит свої жалі й плачі, а ми слухаєме..

— Великий пан, а по смирти жибрак.

— Він хотів, оби скотята били все ги в запорі.

— Варуй ся від його махині!

— Били прогони чириз ліс до нашого з діда-прадіда, а він замикат і правоти ся.

— Крутили, що ни що, що ни що, аби пропало.

— Ніт, ни пропаде. Гонилисме і будеме гонити.

— Як би дахто що гварив, повнені вийти і стати плотом...

— Та виступили, няй голова ни легла!

— Давав він ся нам на всі способи...

— Хотів на відбитя людське і вже.

— Вони так жиют, ги тот повідає: Шляґ би тя трафив, тас ми очинаш помилила!

Всі засміяли ся. По хвилевій мовчанці висунув ся молодий „ґаздишак“ і став моторно говорити:

— Я їду чириз Ясин в. Надїздит тот молодий і до мене: „Хло', як тя ще раз ту вздрю, то ти кистя поломлю“. Дай Боже таке видіти! Коль ми пан осьвідомили, що ми ноги поломлят, як буду ходити тов дорогов, то добре, а я саме так зроблю, як пан поїдут моєми полями у Мучнім.

— Вн з мене гонірь зняли, а я з вас возьму.

— Син троха помяк.

— Як би воно ни мало моци, навчив би він вас розуму... Він си міркує, що ту пак ги би Пан Біг виписав право за нами.

— Так він утяв за тих сотків, за тих лісів і доріг, ани краси, ани хлопа, ничого.

— Хто ся надіє на людську кривду, то й свое ни втримат...

Задунали дзвони, вийшла процесія з церкви, покінчила ся „обґвара“. Аж тепер промайнула перед увою зібраних велич смерти, тим то всі замовкли, відслонивши свої голови.

Коли по похороні вертали люди з чужих селів, хтось зі своїх проговорив:

— Никто ни дістав порцію горівки. Хотіли ся дивити, як пана ховают: — няй знают...

НОВИНКИ.

— Перші загальні збори „Українського краєвого товариства охорони дітий і опіки над молодіжю у Львові“ відбули ся вчера в комнатах „Української Бесіди“ при участи 90 членів. Як делєґати з Перемищини явили ся: о. мітрат В. Левицький, др Кормош і о. Комарницький. Збори відкрив п. В. Нагірний.

Проводив зборами п. надрадник Дністрянський, секретарював п. М. Чубатий. Статут пояснив о. Лициняк. До головної Ради вибрано: президентом п. дра С. Федака, членами: Ом. Барвінського, дра С. Витвицького, М. Дністрянського, Евгенію Вергановську, о. дра Василя Левицького, о. Т. Лежогубського, о. В. Лициняка, дра Ев. Макарушку, дра І. Макуха, дра К. Студинського і Ольгу Ціпановську. До реві-

Жертви на оселі для інвалідів У.С.В.

належить слати до Товариства „МАКІВКА“ в Новім Санчи.

зійної комісії увійшли: Ом. Саєвич, др В. Мацькевич, Ев. Нагірний і як заступники; др Г. Сак і др В. Стасюк.

— **Стрілецькі поминки.** 24. V. відбули ся в громаді Залукві коло Галича стрілецькі поминки получені з відслоненєм стрілецького щита.

На місцевім цвинтари відправлено панахиду за полягли У. С. С. Відтак пішло водосьвятє з патріотичною промовою місцевого сотрудника о. Костя Ганущака, в часі котрої всім присутним лились слези, а на фонд інвалідів У. С. С. сипались обильно жертви.

По водосьвятю відслонив місцевий парох о. декан Мулик прибраний зеленю щит і перший вбив в него цьвях.

Дальшу програму сьвята счеркнуло ц. к. староство в Калуши, забороняючи промови делєґатів місцевих товариств, які хотіли віддати поклін героям австрійської армії, борцям за цісаря і державу.

Як представники військовости прибув відділ піхоти з офіцирами і місцевим командантом на чолі.

Офіцири не відмовили датків на фонд інвалідів У. С. С., а надто самі зарядили збірку між мужвою.

В щит стрілецький вбито 200 цьвяхів, які продано за 365 кор. 18 сот. Учасники сьвята розкупили 100 книжок: „Маківка“, 100 стрілецьких карток і 70 відзнак.

Видатків не мав комітет ніяких, всякі роботи виконано безінтересовно.

З зібраної квоти 468 кор., відіслано до тов. „Маківка“, 365 кор. 18 с. на фонд інвалідів У. С. С., а 102 к. 82 с. на захист сиріт ім. Шептицького у Львові.

Сих, що возили до ц. к. старости просьбу о дозвіл на урядженє повисшого сьвята, випитувано много чи не буде на сім сьвяті якого бунту і т. д. В інтересі держави належало-б не підсувати нашим людям думок, яких вони зовсім не мають і не викликувати невдоволеня заборонами пошанованя памяти героїв, що голови свої поклали в обороні вітчини. Слава Богу ми ще не у „виодрембньоней Ґаліції“?

— **З діяльности Українського педаґоґічного Товариства.** На оногдішнім засіданю головної управи обговорювено справи розвою шкіл товариства взагалі, з окрема акцію що до права прилюдности для жіночої семинарії і основаня виділової школи. В обох сих справах була вже депутація у віцепрез. Цолля, про що була вже згадка в нашій пресі.

Щоби приспішити злюстрованє семинарії і в злуці з сим одержати рішенє що до матури кандидаток, віднеслась головна управа телеґрафічно до шкільної Ради.

Який успіх осягнуть стараня в справі основаня виділової школи у Львові, годі поки що сказати, в кождім разі головна управа не спускає сеї справи з уваги. Колиб тепер не було надії на основанє з початком нового шкільного року бодай першої кляси при публичній українській школі, то повстане така кляса приватно при школі імени Грінченка, яка отсе одержала право прилюдности.

Також справа основаня приготовних курсів у Львові і на провінції займає пильну увагу головної управи. В сій цїли розіслано кружкам потрібні інструкції до веденя курсів.

На подане оголошеня про основанє ґімн. курсу перед вакаціями зголосилось 42 учеників (-иць). Наука відбуває ся від 10. м. м. в семинарії при вул. Мохнацького ч. 12.

Заходом головної управи уладжено також курс для приготованя учениць до семинарії.

З причини вичерпаного накладу деяких підручників до ґімназії порішено занятись ся виданєм найпотрібнійших читанок. Взагалі видавничу діяльність треба поширити з огляду на пекучі потреби підручників також для шкіл народних і виділових. Велику прислугу в змаганях головної управи далиб заяви сих наших педаґоґів, що бажалиб пособити в переведеню рішень в тій справі шкільної анкети.

— **Звільненє шкільної молодіжи.** Президія Ради шкільної краєвої уповновласнила обіжником з дня 23. мая 1917 р. ч. 137/пр. дирекції середних шкіл і учительських семинарій звільняти від шкільної науки з днем 10. червня 1917 р. учеників зглядно учениці, які потребують лічити ся або ліпше відкормити ся. Родичі, а зглядно відповідальний догляд домашний (заряди бурс, інтернатів і і.) мають заявити дотичній дирекції своє бажанє забрати скорше ученика зі школи і на тій основі слідує звільненє без предкладаня лікарського свідоцтва.

Клясифікація звільнених учеників відбудесь в нормальнім речинци при кінци другого півроку.

Години опущені в наслідок скорійшого виїзду ученика, не буде ся числити ані вписувати до свідоцтв шкільних.

Звільнені ученики, які задля яких перепон не могли би скорше виїхати, обовязані ходити на науку до школи до кінця шкільного року,

— **З „Союза Українок“.** З рамени „Союза Українок“ відбуде ся в читальни на Клепарові в неділю дня 10. с. м. о год. 4-тій по полудни відчит О. Богачевської п. з. „Короткі оповіданя з давної бувальщини“. По відчиті дискусія. Добровільні датки приймає ся на ціли Комітету для ранених. — В слідуючі неділі буде дальший тяг історії в розмовах і картинах.

— **Шкільні вісти.**

В дівочій ґімназії С. С. Василіянок відбудуть ся приватні іспити із всіх кляс дня 15. і 16. червня.

Вступні іспити до першої кляси відбудуть ся перед феріями дня 20. червня. До сего іспиту треба зголосити ся день перед тим в канцелярії дирекції, ул. Потоцького ч. 95.

Речинець іспитів по феріях оголосить ся пізнійше.

Вступні іспити до кля від II. до VIII. відбудуть ся між 5. а 10. вересня. — о. Т. Лежогубський, директор.

— **Пригода в костелі.** В римо-кат. Зелені сьвята в Вовкові львівського повіту, в костелі при першім торжественнім причастію неофітки, що перейшла з греко кат. на римо кат. обряд, ззйнив ся вельон на голові неофітки. В парохії зробило се глибоке вражінє: вважають се за допуст Божий на знак, що Господь Бог прогнївав ся на діткнену за відступленє від свого обряду.

— **Воздушна комунікація Гамбург-Царгород.** Як доносять берлінські дневники, робить ся приготованя до заведеня службової воздушної комунікації між Гамбурґом а Царгородом. Простір виносить 2.840 кільометрів. Кошта уряджения обчислено на 40 міліонів марок.

— **Президент найвисшого касаційного трибуналу пропав в горах.** На Зелені сьвята вибрав ся президент найвисшого касаційного трибуналу, Юліян Найкірх з Відня, в товаристві своєї жінки в гори Еґшерські. В понеділок удав ся в гори за цвітами і більше не вернув. Обавляють ся, що знайшов смерть. Всї пошукуваня остали без успіху.

— **Максим Горкий за війною.** Lokalanzeiger доносить з Копенгаґи: Після вістки поданої через бюро Райтера, оголосив тепер в петроградських часописях відомий російський письменник і діяч Максим Ґоркий письмо теперішнього болгарського посла в Берліні Різова, в котрім Різов предкладає Горкому спричинити завішенє оружя, а відтак заключити окремий мир з Росією. Рівночасно оголошує Ґоркий, що той лист Різова є глупий і безстидний, супроти чого Lokalanzeiger додає, що болгарський посол Різов вислав справді до Горкого письмо мирового змісту, вважаючи Ґоркого, свого давного доброго знакомого, прихильником мира. Тепер переконуєть ся однак Різов, що в поглядах Горкого довершила ся основна зміна. Можливо також, що на відмовне становисько Ґоркого вплинула російська опінія, яка закидує Болгарії віроломність.

— **Нічні сходини у великих князїв.** „Русское Слово“ подає подробиці ревізії, яку переведено у великих князїв на полудни Криму, де тепер перебувають. Від часу, коли почали ся зїзджати на Крим члени царської родини, почато говорити голосно про нічні сходини, які мали відбуватись в деяких місцевостях полудневого Криму. Говорено, що в домі маршалка шляхти Попова знаходить ся телефон без дроту. Супроти того центральний военний комітет в Севастополи делеґував до Петрограду спеціяльну комісію, щоб ту справу вияснила. По нараді комісія з полковником Верховським на чолі вирушила на Крим, щоб провірити правдивість тих поголосок. Автомобілеві відділи заняли стації телефонів і телеґрафу в Ялті і в Кореізі, почім військові відділи одночасно приступили до переведеня ревізії в посілостях Марії Теодоровни, Миколи Миколаєвича, Попова, Гозена і в монастири та готели „Росія“. Забрано 18 карабінів, револьверів, цілу кореспонденцію і документи, які віддано слідчій комісії в Севастополи.

Телеґрафу без дроту не найдено. Поголосок що до нічних сходин не стверджено. Полишено сторожу на місци, котра на будучність має стеречи і контролювати вїзду та виїзду осіб, що тут перебувають.

— **З горішного Личакова** такі присилають нам жалї: Благоденствуєм! Днем і ночю на горішнім Личакові слухаємо концертів,.. собачих. Симпатичні чвороноги з цілого Львова і підльвівських громад постягали ся на Личаків, стадами волочуть ся по вулицях Пісковій, Павлинів, Крупярській і инших, в ряди годи жруть ся між собою, а иноді в мирі і згоді сідають на... хвостах, підносять мордочки до небес і пісню заводять, пісню що від неї вуха пухнуть. Годинами нераз виють, поки милосерна рука не кине між них каменюкою. Тоді пісня уриваєть ся, концертанти переходять на иньше місце і розпочинають концерт на ново. Частенько трафляєть ся, що член песячого хору з голоду, спеки і спраги сказить ся, покусає собратів, декого з людий і мчить по широкому світу поки не здохне.

Пан майстер від ловленя псів не покаже ся на горішнім Личакові. Волить по вулицях Карла Людвіка чи Академічній з петлею парадувати, і в петлю замість собаки людину зловити, як кудись по передмістях за псами розбивати ся.

Аматори несячого мяса приправленого на дико, пп. Шлезінґер і Гакель мабуть не знають, що на горішнім Личакові ще нема максимальної тарифи на песятину. Хай кидають поки час невдячну вулицю Кароля Лещинського і спровадять ся на Личаків, не пожалують.

При вулици Крупярській властитель камениці ч. 8. в місци де вулиця заломлюєть ся, на хіднику, мабуть для прикраси велів вкопати три стовпи. Ся вулиця і без сеї стовпової прикраси така собі штудерна, що в білу днину з трудом її перейдеш. Старі люди оповідають що давно дуже давно, ще тоді, як крім комісії апровізаційної і инші мешканці могли дешо нафти раздобути, світила ся при сій вулици одна ліхтарня, і мир хрещений при світлі якось прикрасу оминав. Тепер вечером при египетській пітьмі розбивають люди носи, коліна черева то-що о стовпи і кленуть проклинають маґістратські порядки. А пан властитель камениці глядить крізь вікно з висоти і сміє ся аж за боки береть ся.

Мешканцям вул. Крупярської не ходить вже о їх голови чи носи, але кажуть, скласти ся може таке, що екзекутор податковий чи маґістрацький, або инший комісар йдучи урядувати, може собі цінні члени о стовпи порозбивати, а що тоді буде?

Може би пан Шляйхер, що так богато любить писати, написав посланіє до властителя камениці при вулици Крупярській ч. 8 в сій справі, чей його послухає і стовпи з хідника усуне. — Личаківський.

ОПОВІСТКИ.

Пятниця, дня 8 червня 1917.

Нині: 8. червнягр.-кат. Карпа ап., римо-кат. Медарда.

Завтра: 9. червня гр.-кат. Терапонта, римо-кат. Фелиціяна.

◯ Львівський Український Народний Театр тов. „Бесіда“ у Львові під управою К. Рубчакової. Саля „Т-ва ім. М. Лисенка“ при ул. Шашкевича ч. 5.

В суботу, дня 9. червня 1917. „20 днів тюрми“ фарса на 3 дії Геннекена.

В неділю, дня 10. червня 1917 „Циганка Аза“, народна драма на 5 дій зі співами і танцями К. Галясевича.

Початок о год. 7½ веч.

Білети можна скорше набути в „Народній Торговлі“, а в день представленя при касі театру від. год. 5. по пол. Ціни місць як звичайно.

1—2

◯ Театральна вистава. Кружок аматорський в Стрию відограє в понеділок дня 11. с. м. „Сватанє на Гончарівці“, народна оперетка в 3 діях К. Основяненка. Саля Нар. дому.

Початок о год. $7\frac{1}{2}$. Дохід призначений на добродійні цїли. Близші поясненя подадуть афіші.

Кружок.

Товариство взаїмних обезпечень „Днїстер“ прийме сейчас кілька бюрових сил і 1. хлопця до послуги. Поданя з залучниками належить вносити до Товариства Львів, ул. Руська ч. 20. 2—3

З ГОЛОВНОЇ АВСТРІЙСЬКОЇ КВАТИРИ.

З дня 7. червня

На східнім фронті:

Нїчо нового.

На Італійськім фронті:

Над Сочею неприятель вчера з найбільшою завзятістю намагав ся за всяку цїну відзискати становища, забрані йому дня 4. с. м. Поле борби під Ямїяно знов було місцем незвичайно нагальних боїв. Італїйцї уступили. Їх масові наступи всюди зломано, причім потерпіли вони тяжкі втрати. Знов 30 офіцирів і 500 жовнїрів ми полонили, так що загальне число бранців від 12. мая виносить понад 27.000.

В долинї Ґаіль дня 5. с. м. зістрілено італїйський боевий літак. Оба летуни, неранені дістали ся до неволї.

Того самого дня наші підїзди в области гори Три Верхи вдерли ся з успіхом до ворожих становищ.

В долинї Суґана і на високорівнї семи громад був вчера значнїйший огонь італїйської артилерії.

На південно-східнім фронті:

В области на південний схід від Берат наші сторожі відперли неприятельські відділи в долинї Осун.

Шеф Ґенерального Штабу.

З ГОЛОВНОЇ НІМЕЦЬКОЇ КВАТИРИ.

Західний фронт:

Фронт пільного маршалка баварського наслїдн. престола Рупрехта:

Між Ypern і Armentieres шаліла вчера борба артилерії з незміненою силою. Нинї досьвіта по розсадженю широкого терену і дуже сильнім барабаннім огни та рівночасних наступах анґлїйської піхоти — борба у Флияндрії вповнї розгоріла. З незвичайною жорстокістю держить ся огнева діяльність від каналу La Bassee аж до південного берега Скарпи. Коло Hulluch, Loos, Lievin і Roeux сильні анґлїйські частини наступи не повели ся.

Фронт пруського наслїдника престола:

В часї коли долїшно ренські Фізиліери на гостинци Pinon-Youy в завзятій рукопашній борбі полонили бранців з французьких ровів і цїлу увагу противника в ту сторону звернули — удало ся менським, гановерським, шлезвіґгольштинським і бранденбурським полкам здобути ворожі рови на Chemin des Dames на просторони майже 2 км. підпомагані через артилерію, метачі мін і летунів, в супроводї пionірів і відділів, батальону ч. 7 — особливо відзначеного в боях за останнїй тиждень — здобули наші війська мимо завзятого опору неприятеля приказану цїль наступу. Проти здобутих лїнії спрямували ся по сильнім огневім приготованю ворожі протинаступи, що тривали аж до ночи

Всї наступи відперто. Полонено 14 офіцирів і 543 мужви, та здобуто одну револьверову гармату, 15 скорострілів і богато метавок ґранатів.

Фронт князя Альбрехта віртемберського:

Нїчо нового.

Вчера зістрілено в воздушній борбі 8 анґлїйський літаків.

На східнім і македонськім фронтї не було важнїйших подій.

Перший ґенеральний кватирмайстер Людендорф.

Надіслане.

За сю рубрику редакція не відповідає.

Дентистичне заведенє
Д-ра Олександра Барвінського
при вул. Сикстуській ч. 17.
Виймоване зубів без болю і пльомбоване.
Штучні зуби з каучуку, золоті і платинї.
Пацієнтів з провінції залагоджує ся в найкоротшім часї.

Адвокат
Др. Ізидор Голубович
перенїс канцелярію з Тернополя
і веде її
у Львові, ул. Руська ч. 3. І. пов.

Оголошеня.

Струтинський Василь, k. k. Schützen Rgt. 19 — Hohenstadt — Mähren пошукує жени Магдалени з дїтьми з села Броварі, повіт Бучач. 2—3

Слугу Українку, совісну роботящу — приймy сейчас. Відомість при вул. Здровя ч. 9. у портера. 2—3 з.

Піварчук Марія, евакуована із Зубрця пов. Бучач, тепер в Угельнї п. Соколів к. Стрия, пошукує свого чоловіка Олекси, котрий служив при k. k. Landwehr Rgt. 95. Хтоби знав що про него, зволить ласкаво донести на повисшу адресу. 2—2 з.

ЗОВСІМ ДАРОМ! висилаю раненим до шпиталів і інвалїдам інформаційні (закл. Права родин покликаних до війська і и.) і жовнярські календарцї. Для инших коштують вони по 30 і 20 сот. Поручаю також 1-шу книжку видавництва „Нова культура“ Оск. Уяльда, „Сфінкс без тайни“, збірка оповідань з анґлїйської мови. Цїна К 1·[illegible], в поруч. пересилкою К 2. Чудовий зміст. Веліновий папір. 3—10
А. Березовський, Львів, ул. Карпінського ч 19.

Для жовнїрів в поле висилаємо полеві листки, картки з видами всякого рода по низьких цїнах. Полеві листки по 80 сот. за 100 шт. Картки з видами по К 6·50 за 100 штук, (з почтою 7 К), 500 шт. з почтою 34 корон. Гроші треба з гори вислати під адресом: М. Гануляк, Львів, ул. Куркова 10. 1—2

Руська Щадниця
в Перемишлі
улиця Косцюшки ч. 3.

Принимає і виплачує щадничі вклади щоденно в годинах урядових і опроцентовує їх на 4% починаючи вже від слїдуючого дня по дни зложення аж до послїдного дня перед днем відобрання.

ВКЛАДКИ в „Руській Щадници“ можна складати особисто в касї товариства, почтовими переказами, грошевими листами, чеками почтової Щадницї, які Дирекция Щадницї на жаданє безплатно достарчає, і в філїях банку австроугорського на рахунок „Руської Щадницї“.

Удїляє позичок: а) гіпотечних платних піврічними амортизаційними ратами на протяг лїт 10—45 після вибору позичаючого; б) на льомбард ефектів, и на ескомт векслїв. Справи позичок полагоджуєсь можливо скоро. Посередничить у виедниваню позичок в Гал. Воєннім Заведеню кредитовім в Кракові.

Всяких інформаций і друків удїляє канцелярія „Руської Щадницї“ ул. Косцюшка. Народний Дім, І. пов., щоденно безкорисно в годинах урядових від 9—1 год. кромі недїль і руських свят.

Після § 14. устава „Руської Щадницї“, затвердженого через ц. к. міністерство внутрішних справ вкладки в товаристві „Руська Щадниця“ в Перемишли надають ся до льокациї пупілярних, фондаційних і т. п. капіталів, має отже „Руська Щадниця“ пупілярну обезпечу.

Конкурс

Ц. к. Намісництво уряджує в місяцях липни і серпни с. р. курса 5 дневні пересвітлюваня, сортованя і пакованя яєць.

Курси будуть відбуватись в Рабі вижній повіт Мисленицї західна Галичина.

Курсів буде вісім, з котрих один для 10 кандидатів зглядно кандидаток Української народности призначило ц. к. Намісництво за посередництвом Союза молочарського в Стрию, котрому повірили українські орґанізації торговлю яйцями.

На курсах тих буде також подана до відома учасників рахунковість і провадженє книжок потрібних при торговли яйцями.

Наука є безплатна.

Убогі кандидати, зглядно кандидатки можуть просити при зголошеню о цїлковите або тільки частичне покритє коштів удержаня і помешканя на курсах.

Поданя о приняте на курс належать вносити до Союза молочарського в Стрию до 12. червня с. р. Хтоби просив рівночасно о безплатне удержане, зволить постаратись о потвердженє свого убожества через уряд громадський зглядно парохіяльний.

Кошти подорожи поносять кандидати самі. Однак Союз молочарський є готов убогим через удїлене запомоги і в тім зглядї прийти з помочию.

Кандидати, зглядно кандидатки мусять уміти читати і писати і посідати що найменше школу народну, щоби могли відтак бути нашими інструкторами.

Краєвий Союз господарсько молочарський стов. зар. з обмеж. порукою в Стрию.

Великий український співаник
Наша дума
Зладив Антін Гапяк.
(Друге видане, справлене і побільшене).
182 пісень 200 коломийок

Пісні получені на шість груп:
І. Патріотичні і політичні (21 пісень).
ІІ. Історичні (19 пісень).
ІІІ. Станові: а) козацькі (17 пісень), б) чумацькі (7 пісень), в) бурлацькі (7 пісень), г) опришківські (3 пісні), д) побутові (18 пісень).
IV. Січові, сокільські, стрілецькі (26 пісень).
V. Любовні (64 пісень).
VI. Коломийки (200 пісень).

Окладинку Співаника прикрашує гарна вінєта, виготовлена арт. малярем Буцманюком а першу сторону образець „Вїзд Б. Хмельницького до Київа“ (відбитка звісного великого кольорованого образа арт. маляра М. Івасюка) та кромі сього при початку і при кінци кождої групи, уміщена гарна відповідно дібрана ілюстрація.

Цїна співаника „Наша дума“ К 2·80 (оправлений в полотно К 4·50).

Сей великий Співаник можна набути також окремими частями а іменно: часть перша п. з.

Наша Слава
у якій поміщені пісні патріотичні і політичні, історичні, станові, січові, сокільські і стрілецькі.

Співаник Наша Слава коштує К 1·40

част друга п. з.

„Наша пісня“
містить пісні любовні і коломийки. Співаник „Наша пісня“ коштує К 1·40.

Хто не може набути великого співаника „Наша дума“ за К 2·80 нехай замовить собі співаник „Наша Слава“ або співаник „Наша пісня за К 1·40.

На звичайну пересилку почтову треба додати 30 сот. а на поручену 65 сот. Замвленя і рівночасно гроші треба висилати під адресою: Канцелярія Тов. „Просвіта“ Львів, Ринок 10.

Книга Адресова

евакуованих, вояків і полонених. Хто хоче подати до відома других, де тепер мешкає або хто хоче довідати ся, де находять ся його свояки або знакомі, нехай посилає 2 корони 20 сотиків на адресу: Василь Сідельник, хутір Біжків в Лаврикові почта Добрусин.

При полагоджуваню закупна просимо покликувати ся на „Українське Слово“.

Видає і відвічає за ред.: Др. Сидір Голубович. Друкарня А. Гольдмана, Львів, ул. Сакстуська 19.